

YEMİN TANIMI, ÖNEMİ VE SINIFLANDIRILMASI

BÖLÜM 1

10.37609/akya.3801.c292

Yaşar Deray SAYGI¹

| 1. YEM BİLGİSİNE GİRİŞ VE TEMEL KAVRAMLAR

1.1. Yem Tanımı ve Önemi

İnsanoğlu, tarih boyunca et, süt, yumurta gibi ürünlerinden faydalanmak veya hobi amaçlı hayvan yetiştiriciliğiyle ilgilenmiştir. Hayvanların beslenmesi, hangi amaçla yapılmış olursa olsun, yaşamları için son derece önemlidir. Doğru ve dengeli beslenme, özellikle iki temel sebepten dolayı büyük bir öneme sahiptir. İlk olarak, dengeli bir beslenme planı ile yüksek verim elde edilmesi sağlanabilir. İkinci olarak ise, hayvanların beslenmesi için kullanılan yem maddelerinin en ekonomik ve verimli şekilde temin edilmesi gerekir. Hayvancılık işletmelerinde meydana gelen giderlerin %60-70'lik kısmı yem giderlerinden oluşmaktadır (3). Bu yüksek gider oranı, yem maddelerinin hayvan yetiştiriciliğindeki önemini artırmaktadır. Bu tür işletmelerde, beslenme hataları veya dengesizliği nedeniyle ortaya çıkan problemler, hayvancılıkta yaşanan sorunlar arasında en öncelikli olanıdır. Türkiye'de hayvancılığın sürdürülebilir bir şekilde gelişebilmesi için karşılaşılan en önemli zorluklardan biri, kaliteli, ekonomik ve yeterli miktarda kaba yem teminidir (4).

Yemler, hayvanların sindirebileceği besin öğelerini içeren maddelerdir. Ancak bu tanım her durumda yeterli olmayabilir. Daha kapsamlı bir tanımlama yapmak gerekirse; yemler, hayvanların beslenme ihtiyaçlarını karşılamak ve onların sağlıklı bir şekilde gelişmesini sağlamak amacıyla, uygun şekilde işlenmiş

¹ Öğr. Gör. Dr., Kayseri Üniversitesi Safiye Çıkrıkçıoğlu MYO, Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, Bahçe Tarımı Programı, deraysaygi@kayseri.edu.tr, ORCID iD: 0009-0003-7993-7671

Fiğ	89	26	1,0	5,5	4,0	0,19	0,52	2800	2750
Soya fasulyesi	92	39	17,0	5,3	5,0	0,34	0,63	3380	3250
Tam yağlı soya (extrude)	93	38	18,7	5,1	4,7	0,26	0,61	3800	3700
Endüstri Yan Ürünleri									
Buğday kepeği	90	15	4,0	14,0	6,0	0,13	1,30	1500	2500
Ayçiçeği küspesi	90	30	1,0	18,0	7,0	0,40	1,00	1900	2300
Pamuk tohumu küspesi	90	30	1,0	17,0	7,0	0,25	0,95	2000	2500
Soya küspesi	90	46	1,0	5,0	6,0	0,25	0,60	2550	2850
Kanola küspesi	90	42	1,0	12,0	8,0	0,65	0,90	2100	2500
Kuru şeker pancarı posası	90	9	0,4	18,0	5,0	0,67	0,25	-	2400

KM: Kuru madde, HP: Ham protein, HY: Ham Yağ, HS: Ham Selüloz, HK: Ham kül, Ca: Kalsiyum, P: Fosfor, ME: Metabolik enerji, K: Kanatlı, R: Ruminant

Tablo 3. Bazı Hayvansal Kökenli Yemlerin Besin Madde İçerikleri

Hayvansal Kökenli Yemler									
Balık unu	91	65	10,0	1,0	15,0	4,00	2,85	2820	2930
Et Kemik unu	92	45	8,5	2,5	37,0	11,9	5,90	2375	2000
Tavuk unu	94	58	14,0	2,5	16,0	4,00	2,40	3040	2900

KM: Kuru madde, HP: Ham protein, HY: Ham Yağ, HS: Ham Selüloz, HK: Ham kül, Ca: Kalsiyum, P: Fosfor, ME: Metabolik enerji, K: Kanatlı, R: Ruminant

KAYNAKLAR

1. Açıkgöz, E. (2001). Yem Bitkileri. Uludağ Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Yayın No: 182, Bursa.
2. Açıkgöz, E., Hatipoğlu, R., Altınok, S., Sancak, C., Tan, A., Uraz, D. (2005). Yem bitkileri üretimi ve sorunları. Türkiye Ziraat Mühendisliği VI. Teknik Tarım Kongresi, 3-7 Ocak, Ankara, s. 503-518.
3. Alçiçek A., & Karaayvaz K. (2003). Sığır Besisinde Mısır Silajı Kullanımı. Animalia 20 (3): 18-76
4. Alçiçek A., Kiliç A., Ayhan V., Özdoğan M. (2010). Türkiye'de Kaba Yem Üretimi ve Sorunları, Türkiye Ziraat Mühendisliği VII. Teknik Kongresi, Cilt:2, pp1071-1080, 11-15 Ocak 2010, Ankara.
5. Botsoglou N.A, Yannakopoulos L.A, Fletouris D.J, Tserveni-Goussi AS, Psomas I.E. (1998). Yolk fatty acid composition and cholesterol contents in response to level and form of dietary flaxseed. Journal of Agriculture and Food Chemistry, 46: 4652-4656.
6. Budak, F., & Budak, F. (2014). Yem bitkilerinde kalite ve yem bitkileri kalitesini etkileyen faktörler. *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, (1), 1-6.
7. Eraç, A., & Ekiz, H. (1990). Yem Bitkileri Yetiştirme. A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları, Ankara.
8. Ergün, A., Tuncer, Ş.D., Çolpan, İ., Yalçın, S., Yıldız, G., Küçükersan, M.K., Küçükersan, S.,

- Şehu, A. (2007). Yemler, Yem Hijyeni ve Teknolojisi. Pozitif Matbaacılık, Ankara.
9. Ergün A., Tuncer Ş. D., Çolpan İ., Yalçın S., Yıldız G., Küçükersan M. K., Küçükersan S., Şehu A., Saçaklı P. (2019). Yemler, Yem Hijyeni ve Teknolojisi, Genişletilmiş 7. Basım, Ankara.
 10. Filya, İ. (2006). Silaj Yapımı Teknolojisi ve Kullanımı. Süt Süt Hayvancılığı Eğitim Merkezi Yayınları Hayvancılık Serisi.180. Bursa.
 11. Garipoğlu, A. V., & Sarıççek, B. Z. (2000). Rumen bacteria.131-137.
 12. Gürsoy, E. (2023). Samanların besin değeri ve sindirilebilirliğini artırma yöntemleri. *Kadirli Uygulamalı Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(1), 160-169.
 13. İlbaş, A.İ. (2009). Organik Tarım – İlkeler ve Ulusal Mevzuat. Eflatun Yayınevi, Ankara, 267s.
 14. Karataş, Ö. F., & Kutlu, H. R. (2024). *Ruminant Hayvan Beslemede Kullanılan Kaba Ve Yoğun Yem Kaynaklarının Kalite Özellikleri Ve Yem Değerlerinin Tespitinde Kullanılan Temel Parametreler*. Mezuniyet tezi.
 15. Ken, E., & Semerci, A. (2023). Türkiye’de Yem Bitkileri ve Karma Yem Üretimi. *International Congresses of Turkish Science and Technology Publishing*, 64-71.
 16. Kutlu, H.R., Görgülü, M., Çelik, L. B. (2005). Genel Hayvan Besleme Notu. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Yemler ve Hayvan Besleme Anabilim Dalı Adana.
 17. Kutlu H.R., & Baykal Çelik L. (2005). Yemler Bilgisi ve Yem Teknolojisi, Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi, 1. Basım, Adana.
 18. Özdoğan, M., & Serbester, U. (2024). *Hayvan Besleme Biyokimyası*. Akademisyen Kitabevi, 2024.
 19. Soya H., Avcıoğlu R., Hakan G. (1997). Yem Bitkileri. Hasat Yayıncılık Ltd. Şti., 2. Basım (2004). ISBN: 975-8377-32-9.